

एवंतीर्थयात्रादिप्रभवेन पुण्येन देवता प्रसादादुत्तमलोकप्राप्तिरद्भुतसामर्थ्यप्राप्तिश्चेति दर्शितं प्राप्तमपि चैतद्वर्षवतामनर्थकरं भवतीति दर्पजयार्थं नृषभीमसेनयोर्दुरवस्थां वर्णयति नगोत्तमं प्रसवणैरुपेतमित्यादिना नगोत्तमं गंधमादनं जहतां त्यजत ॥ १ ॥ कुबेरस्य कांतं प्रियं ॥ २ ॥ समुच्छ्रयान् उच्चैस्त्वानि संनिरोधान् संकीर्णत्वानि गोष्ठान् स्थानानि हरीणां सिंहानां गिरिषु न्युत्तारणार्थाः सेतवो मालाश्च महत्सु प्रवाहेषु तत्रैव देवप्रया

वैशंपायन उवाच ॥ नगोत्तमं प्रसवणैरुपेतं दिशांगजैः किन्नरपक्षिभिश्च ॥ सुखं निवासं जहतां हितेषां न प्रीतिरासीद्भरतर्षभाणां ॥ १ ॥ ततस्तु तेषां पुनरेव हर्षः कैलासमालोक्य महान्वभूव ॥ कुबेरकांतं भरतर्षभाणां महीधरं वारिधरप्रकाशं ॥ २ ॥ समुच्छ्रयान् पर्वतसंनिरोधान् गोष्ठान् हरीणां गिरिसेतुमालाः ॥ बहून्पदातांश्च समीक्ष्य वीराः स्थलानि निम्नानि च तत्र तत्र ॥ ३ ॥ तथैव चान्यानि महावनानि नृगद्विजानेकपसेवितानि ॥ आलोकयंतो भिययुः प्रतीतास्ते धन्विनः खड्गधरानराग्र्याः ॥ ४ ॥ वनानि रम्याणि नदीः सरांसि गुहागिरीणां गिरिगङ्गराणि ॥ एते निवासाः सततं बभूवुर्निशानि शं प्राप्य न र्षभाणां ॥ ५ ॥ ते दुर्गवासं बहुधानि रुष्यव्यतीत्य कैलासमचित्तरूपं ॥ आसेदुरत्यर्थं मनोरमं ते तमाश्रमाग्र्यं दृषपर्वणस्तु ॥ ६ ॥ समेत्य राज्ञा दृषपर्वणाते प्रत्यर्चितास्ते न च वीतमोहाः ॥ शशंसिरे विस्तरशः प्रवासं गिरौ यथावद्वृषपर्वणस्ते ॥ ७ ॥ सुखोपितास्तस्य तएकरात्रं पुण्याश्रमे देवमहर्षिजुष्टे ॥ अभ्याययुस्ते वदरीं विशालां सुखेन वीराः पुनरेव वासं ॥ ८ ॥ ऊषुस्ततस्तत्र महानुभावानारायणस्थानगताः समग्राः ॥ कुबेरकांतान् लिलीं विशोकाः संपश्यमानाः सुरसिद्धजुष्टां ॥ ९ ॥ तां चाथ दृष्ट्वा न लिलीं विशोकाः पांडोः सुताः सर्वनरप्रधानाः ॥ तेरेमिरे नंदनवासमेत्यद्विजर्षयो वीतमलायथैव ॥ १० ॥ ततः क्रमेणोपययुर्नृवीरा यथागते नैव पथा समग्राः ॥ विलृत्य मासं सुखिनो बहवः किरातराज्ञो विषयं सुबाहोः ॥ ११ ॥ चीनांस्तु पारान्दरदांश्च सर्वान् देशान् कुलिंदस्य च भूमिरत्नान् ॥ अतीत्य दुर्गं हिमवत्पदेशं पुरं सुबाहोर्ददृशुर्नृवीराः ॥ १२ ॥ श्रुत्वा च तान् पार्थिवपुत्रपौत्रान् प्राप्तान् सुबाहुर्विषये समग्रान् ॥ प्रत्युद्ययौ प्रीतियुतः सराजा तं चाभ्यनंदन् दृषभाः कुरूणां ॥ १३ ॥ समेत्य राजा तु सुबाहुना ते सूतैर्वि शोकप्रमुखैश्च सर्वैः ॥ सहेंद्रसेनैः परिचारकैश्च पौरोगवैर्ये च महानसस्थाः ॥ १४ ॥ सुखोपितास्तत्र तएकरात्रं सूतान्समादाय रथांश्च सर्वान् ॥ घटोत्कचं सानुचरं विस्तृज्य ततोभ्ययुर्यामुनमद्रिराजं ॥ १५ ॥ तस्मिन् गिरौ प्रसवणोपपन्नहिमोत्तरीयारुणपांडुसानौ ॥ विशाखयूपं समुपेत्य चक्रुस्तदानि वासं पुरुषप्रवीराः ॥ १६ ॥

गादौ सांगा इति प्रसिद्धाः प्रपातान् भृगून् ॥ ३ ॥ अनेकपाः द्विपाः ॥ ४ ॥ गुहा अल्पप्रमाणादरी गङ्गरं महतीदरी निशानि शं रात्रिदिनं ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ नलिलीं सरसीं ॥ ९ ॥ नंदनं इंद्रवनं ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ पौरोगवैः पुरोगमिभिः पट्टगृहादिसामग्रीबाहैः ॥ १४ ॥ यामुनं यमुनोद्गमं ॥ १५ ॥ पुंसि यथाश्वेतमुत्तरीयं श्वेदारुणमुष्णीषं च तद्वत् गिरौ प्रसवणानि अरुणपांडुसानूनि च भांतीत्युपेक्षा विशाखयूपं स्थानविशेषः ॥ १६ ॥